

Zpravodaj 2/2005

Duben

Pardubických farností sv. Bartoloměje a sv. Václava

Vydává Římskokatolický farní úřad v Pardubicích

OBSAH

ZE ŽIVOTA

FARNOSTI str. 2-4

- Úlet do Říček
- Pozvánka do pražského semináře
- Ohlédnutí za dnem duchovní obnovy

ZPRÁVY

Z DIECÉZE str. 4

- Díkuvzdání Církve...

RODINY

str. 5

- Svátek rodin - FAMILY-FEST 2005
- III. setkání rodin pardubické farnosti

VÁCLAV METELKA str. 6-7

- Vzpomínka na Václava Metelku staršího
- Květiny v kostele

SALESIÁNSKÉ

STŘEDISKO str. 8

- Velikonoce u salesiánů 2005

LITURGIE

str. 9-10

- Liturgie velikonočního týdne 2005

CHARITA - MISIE

str. 11

- Radostná i méně radostná zpráva

DOKUMENT

str. 12-13

- Mane nobiscum Domine (dokončení)

DUCHOVNÍ HUDBA str. 14

- Občasník pro duchovní hudbu č. 25
- Velikonoční koncert

BOHOSLUŽBY

- VELIKONOCE str. 15

KALENDÁŘ

str. 16

KOLIKRÁT ODPUSTIT?

V úterý po třetí neděli postní jsme při mši svaté v úryvku evangelia podle sv. Matouše (18, 21-35) slyšeli rozhovor Petra s Kristem o problému odpuštění. Petr chce mít jasno. Znal starozákonní:

pomyšlení, že?

Když Bůh tak nejedná, proč bychom měli my jednat jinak. Můžeme někdo z nás říci, kolikrát mu Bůh odpustil, kolik bylo těch svátostí smíření od té první v dět-

„Oko za oko, zub za zub“ a znal slova Krista. Proto se táže: „Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když se proti mně prohřeší? Nejvíce sedmkrát?“ Sedmička v hebrejské symbolice čísel, znamená plnosti, dokonalosti, jako by Petr řekl: „Snad pořádek?“ Asi doufal, že od Krista uslyší nějaký počet. Možná byl zklamán, když slyšel: „Neříkám ti nejvíce sedmkrát, ale třeba sedmasedmdesátkrát!“ Kristus by řekl: „Odpouštěj a nepočítej. Odpouštěj víc než dokonale!“

My bychom byli také možná raději, kdyby Bůh stanovil počet, kolikrát musíme odpustit tomu, kdo nám ublížil (a někdy je ublížení veliké, které nejde ani napravit). Jistě, bylo by to velmi pohodlné a pro naše svědomí něco velmi přitažlivé: „Již ti nemohu odpustit - Bůh stanovil pouze tento počet!“

A kolikrát by měl Bůh odpustit nám? Mohlo by se stát, že by se nad naší hlavou ve zpovědnici rozsvítil nápis: „STOP! Počet je pro tebe již vyčerpán.“ Hrozně

ských letech? To ví pouze Bůh. A jaké jsou to mnohdy hříchy ve srovnání s tím, čím se proviní bližní vůči nám.

Aby to Kristus lépe přiblížil, proto o tom mluví v podobství: Jeden služebník dlužil králi deset tisíc hřiven, tedy šedesát miliónů denárů (jeden denár byla denní mzda dělníka), a je mu odpuštěno. Druhý služebník tomu, kterému bylo odpuštěno dluží sto denárů. Odpuštění nedostane. Když my prosíme Boha, aby nám odpustil dluh deset tisíc hřiven a ten nám odpouští, jak bychom neměli odpustit sto denárů, které nám bližní dluží.

Ať nám stále zní Kristova věta, kterou byl zakončen úryvek zmíněného evangelia: „Tak bude jednat s vámi i můj nebeský Otec, jestliže každý svému bratru ze srdce neodpustíte!“

Přeji vám do posledních postních dní a Velikonočního týdne mnoho Božího požehnání a odvahy ze srdce druhým odpustit.

František Šimáček, jáhen

ÚLET DO ŘÍČEK

Mrzlo, až praštilo. Z nebe se sypal stále nový a nový sníh. Na sjezdovkách a v běžkařských stopách přibývalo více a více lidí. Ani pardubické společenství mládeže v čele s P.Vladislavem Brokešem si nenechalo ujít žádnou ze zimních radováněk a uspořádalo úlet do Říček.

Zdejší faru jsme začali okupovat v pátek 25. února. Nic nebylo ponecháno náhodě, a tak bylo o výborné jídlo, akční program, poutavé modlitby a stále znějící písně postaráno na celý víkend.

V pátek jsme po společné modlitbě zhlédli zajímavý film Škola pocitů, o němž jsme později mohli diskutovat. Diskutovalo a pělo se ale i o jiných tématech, a tak se ve farní kuchyni svítilo do pozdního večera.

V sobotu všechny vytáhla z postele hlasitá kytara a vůně krupicové kaše. Plni síly jsme se potom vydali obhlédnout okolí Říček. Někdo na běžkách, jiný na saních nebo po svých. Vydanou energii jsme doplnili výtečným obědem a chystali se znovu ven. Dopoledne však bylo příliš náročné, a proto jsme ještě dlouho po jídle jen tak seděli, zpívali a povídali si. O hry na sněhu jsme ale nepřišli. Rozdělení do několika skupinek jsme mezi sebou bojovali o nejvyšší sněhovou věž, o prostor, do kterého jsme se ještě dokázali vtěsnat či o proniknutí za bráněné hranice. Do vyhřáté fary jsme se vraceli mokří, ale vysmátí. Společně

jste prožili mši sv., při jídle jsme si popovídali o myších v salámech a paštikách a s vervou se pustili do nejrůznějších ztvárnění českých pohádek. Už jste někdy viděli pohádku O perníkové chaloupce zatančenou jako balet nebo Červenou Karkulku zazpívanou jako operu? Přesto, že jste takové podívané nebyli účastni, dovedete si asi živě představit, jak jsme buráceli smíchy a obdivovali vynalézavost a herecké umění našich kamarádů. Poté přišel okamžik zklidnění. Se svíčkami v rukou jsme se vydali pomodlit pod nebe plné hvězd. Tuto neopakovatelnou chvíli vystřídala oslava narozenin, která způsobila, že jsme zpívali, popíjeli svařák a pochutnávali si na dortu dlouho do noci.

Ráno jsme ale čile vstali, zhodnotili pár slovy celé setkání a společně slavili mši sv. A potom už jen balení, uklízení a nasazování sněhových řetězů.

Víkend byl u konce, ale už tehdy jsem si byla jistá, že dojmy z této podařené akce ve mně zůstanou nadlouho. To, co mě zaujalo a překvapilo nejvíce, nebylo to, že zde bylo mnoho sněhu nebo málo nudy, ale především to, že jsme dokázali být stále spolu a pohromadě. Zakusili jsme, co je to společenství.

Za celé „spolčo“ Lucie Fibichová

ZE ŽIVOTA FARNOSTI

POZVÁNKA DO PRAŽSKÉHO SEMINÁŘE

První den – pátek 4. března

V pátek 4. března jsme se vydali vlakem spolu s jáhnem Petrem Šabakou na návštěvu pražského semináře. Z Pardubic se nás jelo celkem sedm.

Když jsme dorazili do semináře, ve vestibulu nás uvítal bohoslovec Filip. Ubytovali jsme se a šli do jídelny na večeři. Po večeři byla modlitba. Potom jsme šli na prohlídku budovy semináře a byli jsme i v podzemí. Potom jsme šli na uvítání. Bohoslovci nám kladli různé otázky. Pak jsme se vyřídili na opičí dráze. Byla fakt dobrá. Nakonec jsme šli spát.

Druhý den – sobota 5. března

Ráno, když jsme se probudili, odešli jsme na snídani. Po snídani jsme se rozdělili na skupinky asi po sedmi. Ve skupinkách jsme nacvičovali na nedělní ministrování v katedrále sv. Víta. Také jsme nacvičovali scénku o sv. Klimentu Římském. A potom jsme šli do kaple na mši svatou s naším biskupem, Otcem Dominikem Dukou. Na mši svaté jsme ministrovali. Já jsem zrovna nedělal nic, ale to nevadí. Po mši svaté byla volná chvíle v kapli, a v té volné chvíli jsme se mohli zeptat Otce Biskupa na co jsme chtěli. Chvíli po diskusi byl oběd. Měli jsme rýži s omáčkou a masem. Po obědě jsme se zase rozdělili do skupinek. S naší skupinkou jsme šli do technického muzea kde jsme byli také v umělém dole. Bylo to krásné. Když jsme se vrátili do semináře, zúčastnili jsme se křížové cesty, která se konala v kapli. Po křížové cestě byla večeře. A po večeři jsme se v kapli pomodlili nešpory a pak se odebrali do stejné místnosti jako v pátek. Tam jsme předvedli nacvičenou scénku. Po scénkách bylo promítání fotek z minulého setkání bohoslovců s ministranty. Po promítání se konaly soutěže:

První soutěž byla taková, že jeden chlapec si stoupne zády k promítacímu plátnu a dva další chlapci si stoupnou před něj. Na plátně se objeví nějaké slovo a ti dva chlapci musí naznačit toto slovo. Když ten první chlapec uhádne slovo, které je na plátně, dostává bod.

Druhá soutěž spočívala v tom, že bylo osm družstev a na promítacím plátně se objevila skrývačka s čísly. Každé družstvo vyslovilo číslo, které chtělo odkrýt. To číslo bohoslovci odkryli a družstvo pak musí uhádnout obrázek, který se pod okrytými čísly postupně objevuje. Za uhodnutý obrázek dostává družstvo bod. My jsme byli druhí. Získali jsme devět bodů.

Třetí den – IV. neděle postní 6. března

Ráno nás probudila kytara bohoslovce Míly. Pak jsme šli do kaple. Tam jsme se pomodlili ranní chvály. Po modlitbě jsme šli na snídani a pak rychle na pokoj alespoň něco si sbalit. Já jsem nestihl nic, protože přišel Petr Šabaka a rychle jsme spolu odešli do katedrály i se skupinkou, se kterou jsem v sobotu nacvičoval ministrování. Zatím venku pěkně nasněžilo. Když jsme dorazili do katedrály, ministrování jsme si ještě procvičili. Tentokrát jsem držel berlu Otcu biskupovi Škarvadovi. Po mši svaté jsme si prohlédli katedrálu. Byl jsem zmrzlý jako rampouch. Pak jsme odešli na oběd. Po obědě jsme si dobalili zbytek věcí. Po sbalení jsme se rozloučili s bohoslovci a vydali se na cestu vlakem domů.

Návštěva semináře se mi velmi líbila, ani se mi odtud nechtělo domů.

Prokop Netušil, ministrant z Pardubic

ZE ŽIVOTA FARNOSTI

OHLEDNUTÍ ZA DNEM DUCHOVNÍ OBNOVY

V sobotu 5.3.2005 jsme zažili hezké chvíle ve společenství naší farnosti. Konal se postní den duchovní obnovy. Celá akce začala dopolední přednáškou P. Prokopa Brože. Téma, ač filosoficko-dogmatické nebylo ani trochu nezáživné, naopak měli jsme pocit, že přednášející jen lehce rozvíjí nám blízké myšlenky, které se týkaly obrácení a pokání. I odpolední přednáška, která byla zakončena adorací přilákala mysl asi čtyřiceti účastníků. Vysoká odborná způsobilost přednášejícího se projevila v opravdové pedagogické schopnosti udržet pozornost posluchčů a i složitější skutečnosti vyložit jasně a srozumitelně.

Večer, po eucharistické bohoslužbě, jsme se ješ-

tě mohli setkat při kající bohoslužbě. P. Vladislav Brokeš v homílii popsal kající zvyky v izraelské pospolitosti, jak jsou popsány ve Starém zákonu v třetí knize Mojžíšově. Čtení i výklad bylo úvodem pro meditaci nad vlastním nitrem každého z nás a za celé shromáždění jsme vyjádřili svoji touhu po změně svých postojů i smýšlení kajícími žalmy a přímluvami. Intimní osvětlení kostela jen svícemi a jediným reflektorem zaměřeným na obraz Krista přispělo k možnosti kontemplativního prožití bohoslužby. Byl zde i prostor pro osobní slavení svátosti smíření.

Atmosféra celého dne byla opravdu působivá a každý z nás se mohl nechat oslovit jak vnější formou tak i vnitřním obsahem všech přednesených úvah i biblických textů.

Zapsal Jan Franc

ZPRÁVY Z DIECÉZE

**V sobotu 30.4. se v Hradci Králové koná
mimořádná akce pod názvem**

**„DÍKŮVZDÁNÍ CÍRKVE A VLASTI
ZA ŽIVOTNÍ SVĚDECTVÍ**

ARCIBISKUPA KARLA OTČENÁŠKA“

(85 let života, 60 let kněžství, 55 let biskupské služby)

Protože patříme do královehradecké diecéze, bylo by skutečně vhodné tento den přijít poděkovat do katedrály Svatého Ducha s otcem arcibiskupem Karlem, ale také s biskupem Dominikem, Josefem, našimi kněžími i ostatními věřícími z naší diecéze. Naší účastí můžeme říci světu, naší vlasti i za jejími hranicemi, že si umíme vážit Božích dobrodiní. V osobnosti jubilanta máme k tomu příležitost.

Zahájení je v **10.00 hod. v katedrále Sv. Ducha** setkáním s jubilantem a našimi biskupy. Poté bude následovat dopolední program na několika místech:

- = V Novém Adalbertinu v Sala Terrena (u sochy Sv. Otce) bude koncert Schola Gregoriana Pragensis bratří Ebenů
- = Na sále bude přednáška „Etika života“
- = V katedrále stříhový pořad ze života jubilanta
- = Na náměstí zazní proměnný koncert Posádkové hudby. Zde bude také presentace aktivit církve, charity, spolků, hnutí aj.
- = Ke zpříjemnění společných chvil zvou organizátoři také Jožku Černého.

Kolem poledne bude společná modlitba a poté společný přípitek a blahopřání celé diecéze. Poté budou všichni pozváni k rautovému občerstvení konaného ve všech prostorách na dvou podlažích Nového Adalbertina.

Hlavní mši svatou, která tento společný den zakončí, bude předcházet modlitba sv. růžence za církev, vlast, jubilanta a Sv. Otce. Mše svatá bude ve 14 hodin.

V programu bude myšleno i na děti. Proto jsou pozvány i rodiny s dětmi.

Převzato z dopisu P. Pavla Dokládala

RODINY

Chceme doporučit vaší pozornosti zajímavé setkání nazvané **SVÁTEK RODIN - FAMILYFEST 2005**. Jedná se o zcela mimořádné setkání rodin, konané v Olomouci ale nejen tam. Díky moderní technologii bude toto setkání propojeno satelitní technikou s dalšími městy na celém světě. Chceme vás s otcem biskupem Josefem pozvat na toto setkání, které je snadně dosažitelné autem či vlakem.

Mohu podat bližší informace a pomoc s organizací dopravy.

P. Vladislav (tel: 777 821 182; e-mail: marijano@volny.cz)

SVÁTEK RODIN - FAMILYFEST 2005

„Je řada na rodině: Mír vyrůstá z lásky”

Olomouc 16. dubna 2005 od 9:30 do 17:00 hod.,

sál SIDIA, tř. Kosmonautů 29

Součástí programu bude

celoplanetární satelitní spojení od 15:00 do 16:30 hod.

Organizátorem akce je hnutí Nové rodiny ve spolupráci s dalšími křesťanskými, muslimskými, buddhistickými i občanskými sdruženími a hnutími, která se angažují pro zlepšování života rodin.

CO JE FAMILYFEST?

Celosvětová slavnost spojující rodiny všech zemí, kultur, ras a náboženství konaná pod záštitou UNESCO, UNICEF a dalších mezinárodních organizací. Tvoří jej **120 souběžných celodenních Familyfestů** v celém světě a více než **500 společných míst**, kde budou diváci sledovat část programu v televizi nebo přes internet.

Program Familyfestu: **umělecká vystoupení, zkušenosti ze života a diskuse a dialogy** na aktuální témata týkající se rodiny.

V odpolední části se pomocí satelitu vytvoří **6 přímých dvoustranných satelitních spojení Říma s Bruselem, Manilou, Sao Paolem, Teheránem, Tokiem a Torontem**. Ze záznamu budou odvysílány i příspěvky z **Krasnojarska** a z **Nairobi**.

Vznikne tak **jediná celosvětová událost**, jejímiž hosty budou význačné osobnosti různých kultur, které se zúčastní místních kongresů a nabídnou svůj pohled a odpovědi na otázky zajímaví rodiny z celého světa. Cílem Familyfestu je představit **pozitivní pohled na rodinu, základní buňku společnosti, která může všude přispívat k vytváření míru a jednoty celé lidské rodiny**.

V jeho průběhu bude představen **nový celosvětový humanitární projekt** Nových rodin na podporu výstavby domů pro rodiny v nouzi, zejména pro oběti přírodní katastrofy v jihovýchodní Asii.

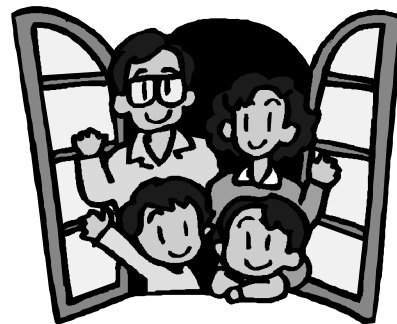
Zazní **vystoupení nebo poselství vedoucích osobností náboženského a občanského života**, mezi nimi i papeže Jana Pavla II. a Chiary Lubichové, zakladatelky hnutí Nových rodin.

Nad Familyfestem pro Českou republiku dosud převzali záštitu předseda České biskupské konference a hejtman Jihomoravského kraje. O dalších patronátech se jedná.

Kdo jsou Nové rodiny?

Jsou jedním z výrazů Hnutí fokoláre. Byly založeny v roce 1967 a věnují se **životu a problematice rodiny v nejširším smyslu**. Členové Nových rodin se snaží přinášet jednotu do svého rodinného života na základě obnovy každého vztahu. Takovýto životní styl je účinnou protilátkou na současnou krizi rodiny jako instituce.

Nové rodiny jsou otevřené pro ostatní. Sdílejí s nimi jejich potřeby, dokáží jim naslouchat, nabízejí svou pohostinnost a jsou připravené k adopci dětí. Mnoho manželských dvojic na prahu rozvodu našlo díky kontaktu s nimi odvahu k obnově dialogu a k novému začátku svého vztahu.

III. SETKÁNÍ RODIN PARDUBICKÉ FARNOSTI SPOJENÉ S DĚTSKÝM DNEM.

Draží přátelé, milé rodiny.

Už se nám blíží III. setkání rodin pardubické farnosti, a tak si myslím, že je nejvyšší čas udělat do kalendáře poznámku:

**4. června 2005 od 9:00
v Salesiánském středisku!**

Pochopitelně program bude až do večerních hodin a na své si přijdou rodiče, děti i všichni ostatní. Podařilo se nám sehnat vzácného hosta

Mgr. Ladislava Lencze,

který je známou osobností ve slovenském školství. Podařilo se mu totiž zavést do škol nepovinný předmět Etická výchova, který je dnes alternativou k výuce náboženství.

V odpoledním programu budeme svědky kouzelnického vystoupení atd. Zkrátka máte se na co těšit a v příštím čísle farního Zpravodaje vám podáme podrobné informace.

Za organizační tým
P. Vladislav

VÁCLAV METELKA

V V pátek 4. března jsme se rozloučili s panem **V**
VÁCLAVEM METELKOU STARŠÍM.

Smutná zpráva a bolestné rozloučení. I když jsme ho během jeho dlouhé nemoci nevidali, přece v našich srdcích zůstane. Zůstane takový, jak jsme ho po léta znali. Byl všude, kde bylo potřeba něco udělat, zařídit, pomoci. Jeho obětavost, ochota i fortel tady byla pro všechny, zejména pro naše kostely a faru. Jemu vděčíme nejen za střechu na sv. Bartoloměji, zvonice u sv. Bartoloměje se zvonek a u sv. Jiljí, faru v Rosicích a mnoho dalších, ale i za krásné výlety pod hlavičkou ČSL. Každý z nás má na něj mnoho osobních vzpomínek a protože jsme ho znali jako dobrého člověka, vzpomeňte si na něj v modlitbách a také ho poproste, aby se za naše farnosti tam nahoře přimluvil. Určitě to rád udělá.

Věra Novotná

V ročníku 2002 našeho diecézního časopisu IKD vyšel krásný rozhovor paní Ing. Marie Zimmermannové s panem Václavem Metelkou. Myslím si, že stojí za to přiblížit naší mladší generaci velikány naší farnosti, kteří dokázali sloužit Bohu i v tak těžké době totalitního režimu a věnovali svůj čas, úsilí a lásku svým bližním a nám následujícím generacím. S vděčností P. Vladislav.

Ň

V roce 2002 slavilo nejméně pět manželských dvojic pardubické farnosti tzv. diamantovou svatbu – tj. 60 let společného života. Byli mezi nimi i Václav a Věra Metelkovi. Tehdejší nevěsty měly v roce 1942 jedno společné – byly narozeny v roce 1919 a na jejich ročník se vztahovala povinnost odjet na nucené práce do Německa. Vdaných žen se toto nařízení netýkalo... Další život manželů Metelkových poznamenalo 8 let, 2 měsíce a 5 dnů, které spolu nesměli prožít, měsíce o sobě a svých dvou dětech – synovi Václavovi a dceři Věře, nevěděli vůbec nic. Dnes snášejí trpělivě těžkosti stáří, ale jiskra panu Metelkovi z oka nevyhasla. Když se probíral fotografiemi, jichž tisíce nafotil, a písemnostmi plnými vzpomínek, byl na jeho tváři spíše úsměv a soustředění, i když slova byla už špatně slyšitelná. Co jsme si zvládli porozumět s pomocí syna Václava, se dozvíte z následujících řádků, část textu jsem vybrala ze „V. M. x 2 - Vzpomínky na léta padesátá a další“, které pan Metelka sepsal v roce 1995.

OREL A DIVADLO

Pan Václav Metelka se stal známou osobností pardubické farnosti především svou ohromnou pracovitostí. I když se dnes sám do kostela ze zdravotních důvodů již téměř nedostane, jeho jméno a práce dále „žije“ prostřednictvím jeho syna, Václava Metelky ml., který slouží jako kostelník - údržbář už od roku 1977, od roku 1992 pak na „Iný úvazek“ a

vyniká pracovitostí a obětavostí jako jeho otec.

Pan Metelka st. obdržel za svoji obětavou práci na záchraně pardubických církevních památek nejprve ke svým 70. narozeninám „Zlatý odznak města Pardubic“ a k 75. narozeninám byl vyznamenán jako „Čestný občan města Pardubic“. Začneme však popořádku.

Ze svého mládí vzpomínal pan Metelka nejprve na Orla (tělovýchovnou organizaci založenou r. 1907). Jako orlové byli činní rodiče pana Metelky i on sám a jeho pozdější manželka Věra, se kterou se znali od dětství. V pardubické Orlovně, která stávala na Karlovině na místě dnešního parkoviště, se nejen cvičilo, ale také hrálo loutkové divadlo, jehož představení byla hojně navštěvovaná. Jeho činnost zakázali poprvé němečtí okupanté, kteří prodali loutky kočovníkům. Naštěstí byla většina loutek dobře schovaná a zachráněná pro poválečné pokračování oblíbených představení.

V roce 1946 se komunisté pokoušeli přimět orly ke sloučení se Sokolem a dalšími tělovýchovnými organizacemi. Jednotná organizace byla pro ně snadněji kontrolovatelná. Sami sokolové však povzbuzovali tehdy orly, aby se nedali a na sloučení nepřistoupili. V roce 1948 komunisté Orla úplně zakázali.

2 X V. M. – VZPOMÍNKY NA LÉTA PADESÁTÁ

Rok 1952 znamenal pro manžele Metelkovi život „v jiném světě“. Ne takovém, který slibuje Písmo svaté, ale ve světě zloby, nenávisti, lži, ponižování lidské důstojnosti a násilí. Ve světě bezmoci, nejistoty a obrovského fyzického i psychického vypětí a utrpení. Úryvek ze vzpomínek je z pobytu na Mírově, kde byl v té době také náš biskup Karel Otčenášek:

„... Měli jsme tam všelijaké duchovní promluvy, samozřejmě zakázané. ... Bachaři věděli, že mezi námi „něco“ běhá, nějaká psanička, ale nemohli

(Pokračování na str. 7)

VÁCLAV METELKA

(Pokračování ze str. 6)

nic chytit. A když už chytli, tam to skončilo a dále se nic nedozvěděli. Zuřili. Více nás izolovali od kněží. Na Štědrý den dali kněžím na každou svět-nici bonzáka. Ale vše jelo dál. Mukl je tvor vynalézavý. Již nevím, zda pravidelně nebo občas (velké svátky) jsme mohli „dostat“ prostřednictvím spoluvěznů svaté přijímání. Malinký kousíček hostie byl zabalen ve slabém papíru jako „hašlerka“ – při hrozícím nebezpečí se snadno celá spolkla. Svátost smíření se praktikovala takto: Hříchy, které přicházely v úvahu, byly očíslovány. Takže každý napsal pouze čísla. Na druhé straně bylo pouze větší číslo, např. 5. Tento papírek se poslal – v našem případě – panu biskupovi Karlovi. Když jsme šli z vycházky, šel se mnou ten, který zprostředkoval předání lístku. Jako jsme se bavili, vykládali rukama a on stále ukazoval 5. V 1. poschodí se trochu otevřelo okno, ukázal se pan biskup a na dálku dal rozhřešení. On už měl ten lístek s číslem 5.”

PO PROPUŠTĚNÍ Z VĚZENÍ

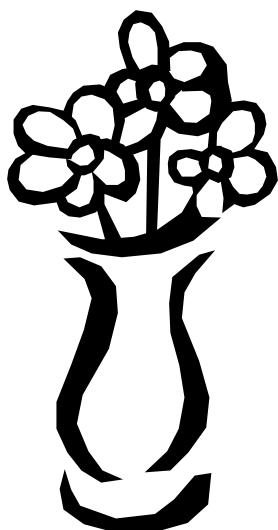
Povinností propuštěného bylo sehnat do tří dnů práci. Politické vězně však nikdo na „normální“ práci nevzal. Báli se všude. V Továrně mlýnských strojů v Pardubicích (bývalá a opět dnešní „Prokopka“) nechtěl nikdo pracovat u soustruhu, jehož točná délka byla 6,5 m. Práce obnášela obrovskou dřinu. Přes prognózy svého mistra zde pan Metelka vydržel 18 let, až do důchodu. Po celou dobu byl však nevídaný a režimu nebezpečný, protože věřil „Vatikánu“. Jeho děti měly zakázán přístup i na střední školu. Věrnost Vatikánu se projevovala především tak, že pan Metelka byl u každé opravy kostela, doma, jak píše ve svých vzpomínkách, býval „jen hostem“.

Pan Metelka byl také členem Československé strany lidové a pod její hlavičkou se mohly pořádat zájezdy a plesy. Pardubická organizace ČSL měla asi 60 členů, na plese však bývalo kolem 250 lidí. Na zájezdy se jezdilo tak, aby cíl cesty obstál před komunisty, cestou se však zastavovalo i na jiných místech – obvykle poutních nebo jinak spjatých s duchovním životem.

Před rodinným domkem Metelkových v ulici Na Okrouhlíku vzniklo unikátní dílo – malý zámek, na který se chodívají dívat hlavně maminky s dětmi. Původní plány pana Metelky byly ještě smělejší – měly tu být fontánky a pohyblivé figurky, ale místo toho je radost pohledět na pardubické kostely. Zajímavostí tohoto zámku je, že prý byl postaven dřív, než přístavba rodinného domku.

A jak vidí pan Václav Metelka dnešní situaci v církvi? Říká, že příliš nefandí vzniku mnoha skupin, které se vzájemně nedokáží domluvit. „Dříve se říkalo: modli se a pracuj! Myslím, že to platí i dnes. Ovšem, že to platí pro zdravé lidi. Chce to jen říci: jsem tady a chci pomoci. Nemusí to být odborník určité práce. Příkladem jsou mnohé naše ženy (ne vždy nejmladší), které se bály podívat se nahoru na lešení a potom po něm lezly jako veverky.“

M. Zimmermannová

KVĚTINY V KOSTELE

Jsme dvě ženy, které dělají květinovou výzdobu v kostele sv. Bartoloměje. Máme menší děti a od podzimu jsme již obě zaměstnané na plný pracovní úvazek. Každotýdenní starost o květiny je proto pro nás již dost náročná. Prosíme proto ženy a děvčata jakéhokoli věku o pomoc. Naše představa by byla vytvořit čtyři dvojice (skupinky), které by se po týdnu střídaly. Tím by na každou dvojici (skupinku) přišla řada jednou za měsíc, což si myslíme je velice přijatelné. V době adventní a postní se květiny nedávají. Nemusíte se toho vůbec bát. Ani my nejsme žádné odbornice, aranžujeme dle svého citu a ten má každá žena.

Květinová výzdoba kostela viditelným způsobem vyjadřuje osobní lásku a úctu k Bohu. Neměla by být záležitostí jednotlivce, ale celého farního společenství. Výzdoba přispívá ke zbožnosti, kráse a důstojnosti slavené liturgie. Proto doufáme, že naše výzva nezůstane bez odezvy.

Ozvěte se prosíme na naše telefony: Pavla Pecnová 466 646 675, 604 737 790 a Jana Soukupová 466 415 262, 728 979 273.

SALESIÁNSKÉ STŘEDISKO

VELIKONOCE U SALESIÁNŮ 2005

Také letos Salesiáni nabízí velikonoční duchovní program pro mladé prožitý spolu se salesiánskou komunitou

STŘEDA		
18:30	Mše svatá	středisková kaple
19:45	Večerní chvály a slůvko	středisková kaple
20:00	Ubytování	školící centrum
ČTVRTEK		
7:00	Ranní chvály + četba	Kaple sv. Václava
7:30	Snídaně	bar
8:00	Odjezd do HK	vlak
9:30	Mše svatá s biskupem Dominikem	katedrála sv. Ducha
13:15	Oběd	bar
15:00	Výklad Božího slova a liturgie	Kaple sv. Václava
16:00	Nácvik liturgie a zpěvu, příprava večeře	Kaple sv. Václava
18:30	Slavnostní večeře	bar
20:00	Mše svatá	Kaple sv. Václava
21:30	Adorace v Getsemanech	Kaple sv. Václava
PÁTEK		
7:00 - 24:00	Jídlo na celý den samostatně - den postu	jídelna
8:30	Ranní chvály + četba	Kaple sv. Václava
9:00	Výklad pašijí	Kaple sv. Václava
10:30	Výklad liturgie	Kaple sv. Václava
13:00	Křížová cesta	Kaple sv. Václava
14:30	Nácvik liturgie	Kaple sv. Václava
16:00	Obřady	Kaple sv. Václava
19:00	Křížová cesta v přírodě	sraz na parkovišti Kunětické hory
SOBOTA		
8:00	Snídaně	bar
9:00	Ranní chvály + četba	Kaple sv. Václava
9:30	Výklad liturgie	Kaple sv. Václava
10:00 - 17:30	Soukromá adorace u Božího hrobu	Kaple sv. Václava
12:00	Návštěva Božího hrobu	Kaple sv. Václava
12:30	Oběd	bar
13:30 - 17:15	Brigáda	prostory střediska
17:45	Večerní chvály	Kaple sv. Václava
18:00	Večeře	bar
18:30	Nácvik liturgie a zpěvu, příprava večeře	Kaple sv. Václava
21:00	Obřady, mše svatá, s sebou křest.svíci	Kaple sv. Václava
23:30	Slavnostní večeře	bar
NEDĚLE		
7:00	Snídaně	jídelna
7:30	Ranní chvály	Kaple sv. Václava
8:30	Mše svatá + žehnání pokrmů	Kaple sv. Václava
9:30	Bar	bar
10:00	Mše svatá + žehnání pokrmů	Kaple sv. Václava

Vysvětlivky: **zvýrazněné písmo** – program pro všechny
normální písmo – program pro ubytované u Salesiánů

Program těch, kdo budou ubytováni u Salesiánů je určen pro mládež od 12 let se souhlasem rodičů. K ubytování je třeba spací pytel. Závaznou přihlášku – osobně nebo telefonicky – do 20. března 2005 u Jindřicha Čápa (tel: 608 554 447). Za pobyt a stravu se hradí symbolická částka 120,- Kč.

LITURGIE VELIKONOČNÍHO TÝDNE 2005

Blíží se Velikonoce, které jsou velmi bohaté na liturgické symboly. Jejich smysl nám však často uniká. K tomu slouží různé komentáře. Proto abychom příliš nebourali průběh liturgie, nabízí se nám možnost seznámit vás s průběhem na stránkách Zpravodaje.

Květná neděle

Jménu této neděle vděčíme nejspíše sv. Cyrilu a Metodějovi, kteří hledali ekvivalent pro název Palmová neděle. Protože u nás palmy nerostou, použili výrazu Květná neděle.

Druhé čtení je vzato z listu Filipským. Jedná se o překrásný starokřesťanský hymnus. Kristus, který je roven Bohu, stává se člověkem a umírá. Proto ho Bůh povýší a dá mu jméno nad každé jiné jméno. Toto čtení by se mohlo použít jako schéma Velikonoc: Ježíš Bůh zjevuje nekonečnou lásku Otce nám lidem. Prochází smrtí k novému životu. Stejně i my jsme díky křtu dostali podíl na jeho smrti a žijeme novým životem spolu s Kristem.

Tento den si připomínáme příjezd Krista do Jeruzaléma. Lidé, kteří vítali Krista, vzdávali mu poctu jako králi a očekávanému Mesiáši. Na znamení toho mu kladly pod nohy své pláště a ratolesti z palm a oliv. My světíme ratolesti z vrby jívy, tzv. kočičky, symbol nově rodícího se roku (Přes reformy a složité přesuny v kalendáři se v našem prostředí ujímal 1. leden jako stálý termín Nového roku teprve od 15. stol.).

Protože procházíme letošní roky cyklem A, uslyšíme pašije podle Matouše. Evangelista Matouš v celém svém evangeliu chce více než ostatní dokázat, že Ježíš je naplněním veškerých starozákonních proroctví.

Květná neděle je branou do Svatého týdne. Kristus přichází ke každému lidskému srdci pokorně, diskrétně. Nevnučuje se. Podle některých lokálních tradic se následující dny jmenují Modré pondělí, Šedivé úterý, Škaredá či Sazometná středa.

Zelený čtvrtek

Zelený čtvrtek je pokládán za „prolog Třidenní“. Dopoledne se shromažďují kněží kolem svého biskupa v katedrále, aby společně sloužili mši svatou, aby posvětili oleje a aby obnovili své kněžské závazky. Při nich biskup prosí věřící, aby se za kněze i jeho samého modlili.

Při této mši svaté zaznívá proroctví Izaiášovo (61, 1-9) a pak naplnění tohoto proroctví v Lukášově evangeliu (4, 16-21). Důležité slovo je

„dnes“. Dnes, které trvá dodnes. Kristus podal svým zmrtvýchvstáním důkaz o svém božství. Je Tím pomazaným, tzv. Mesiášem. Smysl pomazání olejem nalezneme také v Mk 14, 3-9. Olej léčí, ochraňuje nás před zlem a potvrzuje i naši křesťanskou důstojnost.

Navečer je pak v jednotlivých farnostech sloužena mše svatá na památku Poslední večeře. Při ní biskup či kněz podle vzoru Krista umývá nohy dvanácti mužům (Jan 13, 1-15): „Dal jsem vám příklad: Jak jsem já udělal vám, tam máte dělat i vy.“ Jeden druhému máme sloužit.

Abychom pochopili souvislost mezi příslibem a naplněním, byla vybrána dvě čtení. První, starozákonní (Ex 12) a první historické svědectví o ustanovení mše svaté (1 Kor 11, 23-26). Krví pravého beránka - Krista - jsme uzdraveni, spaseni.

Během této liturgie naposledy zazní varhany a zvony, po přijímání se odstrojí oltář, eucharistie je odnesena do „Getsemanské zahrady“ a půst přípravy na Velikonoce mění charakter na púst očekávání (podle Mk 2, 19). Vše oněmí v tichém úžasu nad velikostí Boží lásky, která jde na kříž! Ježíš je zatčen.

Velký pátek

Velký pátek je dnem solidarity Boha s bídou člověka. Ježíš svou smrtí objal vše bolestné v člověku. Pro nás to je též dnem smíření. Držíme púst.

V centru liturgie stojí kříž, na kterém Spasitel světa umřel, ale také zvítězil, jak se dozvídáme z Janových pašijí. Liturgie se skládá ze tří částí: Bohoslužba slova, klanění kříži a přijímání eucharistie.

Obřady začínají v tichu. Předsedající si lehne na zem na znamení pokory, odevzdanosti a kajivosti před tajemstvím Ukřížovaného. Vždyť „on nesl naše utrpení, obtížil se našimi bolestmi“ (1. čtení) nebo „když dokonal své dílo, stal se příčinou věčné spásy pro ty, kteří ho poslouchají“ (2. čtení).

Pašije podle sv. Jana jsou velmi hluboké. Z obžalovaného se stává žalobce. Kříž je pro Krista trůnem spíš než smrtícím nástrojem. Kříž je naplněním předpovědi: „A já, až budu vyvýšen ze země, přitáhnu všechny k sobě“ (Jan 12, 32).

Po skončení bohoslužby slova je přinášén zahalený kříž, který je na třikrát odhalován. Je zde paralela na přinášení Velikonoční svíce, tzv. Paškálu na Bílou sobotu. My máme možnost se

(Pokračování na str. 10)

(Pokračování ze str. 9)

poklonit v tichém úžasu ukřižovanému Kristu. „Jeho rány nás uzdravily“ (2. čtení).

Během uctívání kříže jsou zpívána tzv. Impropria, neboli Výčitky Krista na kříži. V nich se připomínají dějiny Izraele, ale poslední výčitka je zaměřena na nás. Každým hříchem „přibíjíme“ Krista na kříž.

Přijímání eucharistie není vyvrcholením dnešní liturgie. Ale musíme být stále živeni chlebem věčného života. Jak obřady Velkého pátku začínaly, tak také končí. Uzavírá je krátké požehnání a shromáždění se zase v tichu rozchází. Kristus zemřel, „sňali je z kříže, do hrobu vložili a slzami skropili... (Jiří Wolker, Ukřižované srdce).

Bílá sobota

Tento den je liturgisty nazýván „aliturgický“. Neslaví se mše svatá. Církev se pouze modlí denní modlitbu církve. Je to den, který je nesen atmosférou očekávání.

Ježíš však není nečinný. Sestupuje do pekel, jak vyznáváme každou neděli. Toto peklo, hebrejsky „Šeol“, je místem, kde duše zemřelých před Kristem, od Adama po Jana Křtitele, čekají na své vykoupění. Více naleznete v Katechismu katolické církve (631-635).

V našem kulturním prostředí měla Bílá sobota mariánský podtext.

Večerní bdění, neboli Vigilie, již patří k neděli. Je to podle židovského zvyku začínat slavit den východem druhé hvězdy. Proč druhé? Aby byla jistota, že vyšla ta první. Sv. Augustin nazval velikonoční bdění na Bílou sobotu „Matkou všech posvátných vigilií“.

Neděle vzkříšení

Obřady začínají před kostelem požehnání ohně. Má nám připomínat Krista, v němž nám zazářila Boží sláva. Má nás očistit srdce a vzbudit touhu po Bohu a po jeho království. Od ohně se zapaluje Velikonoční svíce. Při vkládání kadidlových zrn se kněz modlí: „Kristus včera i dnes, alfa i omega. Kristus Pán všech věků, on vládne dějinám, jeho království moc a sláva po všechny věky věků.“ toto tajemství víry si máme pak připomínat po celý rok, když nám Paškál hoří v kostele. Zvoláním „ať slavné Kristovo vzkříšení naši tmu ve světlo promění“ se vydáme ne cestu do temného chrámu, abychom jej prozářili světlem Kristovým.

Přísluší jáhnovi zazpívat starobylý chvalozpěv Exultet (podle začátečních slov) na velikonoční svíci, na velikou noc, která nám přinesla spásu. Po tomto zpěvu jsme vyzváni, abychom

„otevřeli své srdce a porozuměli Božímu slovu“. Sedm starozákonních čtení začínají od stvoření a uvádí nás do tajemství vykupitelského díla Krista. Témata jednotlivých čtení jsou Stvoření, Abraháмова oběť, přechod Rudým mořem, Proroctví o Boží věrnosti, Povolání k věčné smlouvě, cesta v Hospodinově světle a příslib nového srdce. Modlitby po jednotlivých čteních shrnují obsah. Prošli jsme tak krátce dějinami Starého zákona.

Přichází ona velká událost, předěl staré a nové smlouvy. Zazní chvalozpěv Sláva na výsostech Bohu, zazní zvony, na oltáři se objeví svíce a květiny. Kristus žije! Vstal z mrtvých! Aleluja!

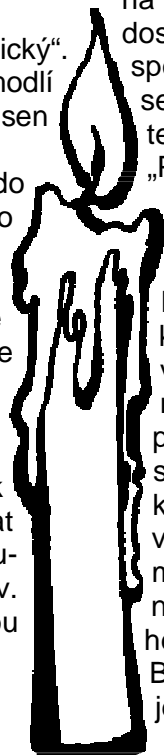
Bohoslužba slova však pokračuje čtením z listu Římanům, jehož tématem je křest a naše spoluúčast na utrpení Kristově. To co zažil Ježíš na kříži, to jsme dostali milostí při křtu: Byli jsme doslova „spolu-ukřižováni“, „spolu-pohřbeni“ a spolu s ním jsme vstali k novému životu. Tem by se měl projevat našimi skutky. Evangelium je tento rok podle sv. Matouše. Ježíš nám předává „Pokoj“, hebrejsky šalom, který je chápán jako souhrn všeho dobra. Výzva „Nebojte se!“ nás bude provázet i do našich všedních dní.

Další část liturgie Veliké noci je křestní bohoslužba. Křesťané podle starobylé tradice křtí právě v tuto noc. Velikonoce jsou svátky vykoupění. Do shromáždění se pozvou svatí, naši bratři ve víře, kteří za nás doprovází a vyprošují nám milosti, staročesky „orodují“. Světí se voda v křtitelnici a pak se katechumeni (ti, kdo se připravují na přijetí do společenství církve) zříkají zlého a jsou pokřtěni a někdy i biřmováni. My spolu s nimi obnovujeme své křestní závazky. Obnovujeme tak smlouvu mezi Bohem a námi. Z naší strany Bůh žádá věrnost, z Boží strany máme příslib věčného života. Bůh je věrný, jsme i my?

Liturgie pokračuje slavením eucharistie. K přijímání přicházíme s velikou radostí. Něco důležitého se změnilo. Vzkříšení Krista dalo novou kvalitu celému stvoření. Ztracený ráj Adama je znovunalezený. My již nejsme vyhnané Eviny děti, ale přijaté děti Mariiny. Boží království je mezi námi.

Jsmo propouštěni za zpěvu jásajícího Aleluja: „Jděte ve jménu Páně, aleluja, aleluja.“ Tento den je tak veliký, že ho prožíváme sedm dalších dní, tedy celý oktáv. „Toto je den, který učinil Pán, jásejme se a radujme se z něho!“ Začíná doba velikonoční, ve které potkáváme Vzkříšeného Pána, než vystoupí na nebesa ke svému a našemu Otci. Pak začne další období, období církve, které skončí druhým příchodem Krista na konci věků.

Přejeme vám hluboké prožití Svatého týdne.

RADOSTNÁ ZPRÁVA - LIDÉ NÁM STÁLE VĚŘÍ!

Na centrálním účtu Tříkrálové sbírky 2005 bylo ke konci února 62 152 741 Kč. Na Pardubicku, jak již bylo uvedeno v minulém Zpravodaji, bylo vybráno 347 163, 50 Kč, což je přibližně o 126 000 Kč více než v minulém roce. 60% z výtěžku pokryje potřeby Oblastní charity Pardubice, která je využije k rozšíření své činnosti, zejména do venkovských oblastí. Zbylá část bude použita na ostatní charitní projekty v rámci ČR i v zahraničí, a to především v oblastech postižených tsunami. Lidé Charitě důvěřují, protože vědí o naší práci. Vědí, že umíme pomáhat těm nejpotřebnějším. Vždyť za dvanáct let naší činnosti jsme pomohli stovkám našich spoluobčanů a nepřímo i mnohým potřebným lidem v zahraničí.

MÉNĚ RADOSTNÁ ZPRÁVA - JSOU LIDÉ, KTERÝCH SE TO NETÝKÁ!

O to žalostnější je fakt, že to nevědí naši volení zástupci na Magistrátě města Pardubic. Ti nás prozatím nepotřebují. Na činnost Oblastní charity Pardubice, která se stará cca o 300 starých nebo tělesně postižených občanů na Pardubicku, jsme v posledních dvou letech nedostali od Magistrátu ani korunu. Bohužel tento trend nadále pokračuje a začátkem března jsme obdrželi další zamítnutí naší žádosti na podporu pečovatelské služby na rok 2005 s vysvětlením, že Magistrát disponuje omezenými finančními prostředky, které slouží pouze k pokrytí základních sociálních služeb. Nevíme co si Rada města Pardubic představuje pod pojmem základní sociální služba, ale víme, že my sloužíme těm sociálně nejpotřebnějším. Jakékoliv žádosti o podporu Magistrátu, případně podřízených obvodů, jsou tedy odsouzeny k zamítnutí. Důvod se vždy najde. Většinou je to opentlené krátkou větou: „S politováním Vám oznamujeme...“. Pokud jdeme záležitost vyřizovat osobně, je k tomu přidán ještě hezký a shovívavý úsměv.

Zřejmě neumíme to nejdůležitější! Oslovit správné lidi, správným způsobem, ve správný čas. Leštit kliky na úřadech a tzv. lobovat.

Domníváme se však, že nestátní neziskové organizace mají především plnit poslání, pro které byly zřízeny a ne se zabývat psychologii jednání s úředníky. Neumíme a ani nechceme se prát. Buď nás někdo chce, a pak nás podporuje, nebo nás nechce a ...? Ale proč nás město nepodporuje? Podaří se nám někdy vytvořit podmínky pro to, aby byly nestátní neziskové organizace podporovány podle toho jaký přínos mají pro společnost?

Všem úředníkům, kteří rozhodují o zamítnutí žádostí na podporu pečovatelské služby, bychom rádi nabídli možnost několikadenní stáže v naší organizaci. Jsme přesvědčeni o tom, že ani ten nejotrlejší z nich by nezůstal chladný k mnoha osudům a i různorodým potřebám klientů, se kterými se naši pracovníci denně setkávají. Možná by si všiml, kolik úsilí musíme vydat, abychom mohli stát nablízku těm, kterým v rámci poslání organizace sloužíme, a to s velmi omezenými prostředky. Zveme všechny tyto úředníky, aby nás následovali například i v odpoledních a večerních hodinách, kdy nad rámec svých pracovních povinností docházíme např. do rodiny, kde se žena na vozíku stará o téměř nehybného manžela a snaží se zachovat možnost zůstat s ním ve svém domově. Nabízíme jim, aby s námi nebo sami po skončení své pracovní doby navštívili některé naše osamělé klienty, ke kterým docházíme my nebo naši osobní asistenti, případně dobrovolníci, protože tyto lidé jsou z nejrůznějších důvodů bez vlastního rodinného zázemí. V mnoha případech jsou zaměstnanci Charity jedinými, se kterými se tyto lidé setkávají. Jsou vděční za každé milé slovo, za každou minutu času, kterou jim kdo věnuje. Nestačí, že jim pečovatelská donese oběd, byť je sebekvalitnější, nestačí vzorně uklidit nebo výhodně nakoupit. To je velmi málo. Vždyť není nic nového, že jednou ze základních lidských potřeb je vědomí, že ještě stále někdo o nás stojí, má o nás zájem a zajímají ho naše starosti a názory.

Děláme všechno pro to, abychom zachovali rozsah a kvalitu našich služeb. V současnosti svou činnost v Pardubicích provádíme díky Pardubickému kraji, sponzorům a dobrým lidem. Je otázkou, jak ještě dlouho.

**Děkujeme všem, kteří pomáhají
naši organizaci !**

Za Oblastní charitu Pardubice Karel Tajovský

MANE NOBISCUM DOMINE (DOKONČENÍ)

Slavit, adorat, kontemplovat

17. Velké tajemství, eucharistie! Tajemství, které musí být především *dobře slaveno*. Je třeba, aby mše svatá byla postavena do středu křesťanského života a aby se v každém společenství udělalo vše proto, aby byla slavena důstojně podle stanovených norem s účastí lidu, s využitím různých služebníků v plnění úkolů, které jim přísluší, a s vážnou pozorností také na posvátný ráz, který musí charakterizovat zpěv a *liturgickou hudbu*. Konkrétním úsilím tohoto *Roku eucharistie* by mohlo být v každém farním společenství důkladné studium *Všeobecných pokynů k Římskému misálu*. Výsadní cestou pro uvedení do tajemství spásy uskutečňované v posvátných „znameních“ je pak věrné sledování průběhu liturgického roku. Pastýři ať se snaží „*mystagogickou*“ katechezí, tolik drahou církevním otcům, pomoci odkrýt hodnotu liturgických gest a slov, a tak napomáhat věřícím přejít od znamení k tajemství a zahrnout do něho celou svoji existenci.

18. Zvláště je nezbytné pěstovat jak ve slavení mše svaté, tak při eucharistické adoraci mimo mši *živé vědomí Kristovy reálné přítomnosti* a starat se o to, aby byla dosvědčována tónem hlasu, gesty, pohyby a veškerým chováním. Ohledně toho normy připomínají – a já sám jsem to nedávno zdůraznil¹ – význam, který musí být dán okamžikům ticha jak při slavení mše, tak při eucharistické adoraci. Jedním slovem je nutné, aby způsob zacházení s eucharistií ze strany služebníků i věřících nesl ráz krajní úcty². Ježíšova přítomnost ve svatostánku musí představovat jakoby *pól přitažlivosti* pro stále větší počet duší zamilovaných do Něho, schopných dlouho naslouchat jeho hlasu a téměř slyšet bušení jeho srdce. „Okuste a uzříte, že Hospodin je dobrý.“ (Ž 34,9)

Eucharistická adorace mimo mši svatou ať se stane během tohoto roku zvláštním úsilím jednotlivých farních a řeholních společenství. (...) Prohlubujme v adoraci naši osobní i společnou kontemplaci a užívejme také pomocných modliteb, které vycházejí z Božího slova a zkušenosti mnohých starých i současných mystiků. (...)

Eucharistie – pramen a epifanie společenství

19. „Zůstaňte ve mně a já (zůstanu) ve vás.“ (Jan

15,4) Na přání emauzských učedníků, aby Ježíš zůstal „s“ nimi, odpověděl mnohem větším darem: skrze svátost eucharistie našel způsob, jak zůstat „v“ nich. Přijmout eucharistii znamená vstoupit do hlubokého společenství s Ježíšem. „Zůstaňte ve mně a já (zůstanu) ve vás.“ (Jan 15,4) Tento vztah vnitřního a vzájemného „setrvání“ *nám umožňuje určitým způsobem předjímat nebe na zemi*. Není to snad největší touha člověka? Není to snad to, co si Bůh předsevzal, když v dějinách uskutečnil svůj plán spásy? Vložil do srdce člověka „hlad“ po svém Slově (srov. Am 8,11), hlad, který se uspokojí pouze v plné jednotě s Ním. Eucharistické přijímání je nám dáno, abychom se „sytili“ Bohem na této zemi v očekávání plného uspokojení v nebi.

Jeden chléb, jedno tělo

20. Ale tento zvláštní důvěrný vztah, který se uskutečňuje v eucharistickém „přijímání“, nemůže být patřičně pochopený ani plně žitý mimo církevní společenství. (...) Církev je Kristovým tělem: člověk jde „s Kristem“ v míře, v níž je ve vztahu „s jeho tělem“.

21. (...) Eucharistie je *epifanií společenství*.

22. „*Jedno srdce a jedna duše*.“ (Sk 4,32) V každé mši svaté jsme voláni k tomu, abychom se porovnali s ideálním společenstvím, které ukazuje kniha Skutků apoštolských jako vzor pro církev všech dob. Církev shromážděná kolem apoštolů, svolaná Božím slovem, schopná sdílení, které nezahrnuje pouze duchovní dobra, ale také stejná dobra materiální (srov. Sk 2,42–47; 4,32–35). (...)

Den Páně

23. Zvláště si přeji, aby tento rok bylo vynaloženo zvláštní úsilí v znovu objevení a v plném prožívání neděle jako dne Páně a dne církve. (...)

Eucharistie – začátek a plán „misie“

24. „*Ještě tu hodinu se vydali na cestu*.“ (Lk 24,33) Dva emauzští učedníci poté, co poznali Pána, „se ještě tu hodinu vydali na cestu“ (Lk 24,33), aby řekli ostatním, co viděli a slyšeli. Když člověk učiní zkušenost se Vzkříšeným tím, že se živí jeho tělem a krví, nemůže si zakoušenou radost nechat jen pro sebe. Setkání s Kristem, neustále prohlubované v důvěrném eucharistickém vztahu, vyvolává v církvi a v každém křesťanu *naléhavou potřebu vydávat svědectví a evangelizovat*. (...) Vstoupit do společenství s Kristem v památce Velikonoc znamená zároveň zakoušet povinnost být misionáři události, kterou tento obřad zpřítomňuje³. (...)

(Pokračování na str. 13)

¹ Srov. JAN PAVEL II. Apoštolský list k příležitosti XL. výročí vyhlášení konstituce o posvátné liturgii *Sacrosanctum Concilium Spiritus et sponsa*, 13. Praha: Česká biskupská konference, 2004.

² Srov. KONGREGACE PRO BOHOSLUŽBU A SVÁTOSTI. Instrukce o některých věcech eucharistie, které je třeba zachovávat a kterých je třeba se vyvarovat *Redemptio-nis Sacramentum*. (překlad se připravuje)

(Pokračování ze str. 12)

Vzdávat díky

26. Základní prvek tohoto plánu vyplývá ze samotného významu slova „eucharistie“: díkyvzdání. V Ježíši, v jeho oběti, v jeho bezpodmínečném „ano“ vůli Otce je „ano“, „díky“ a „amen“ celého lidstva. Církev je poslána připomínat lidem tuto velkou pravdu. Je nezbytné, aby se tak dělo především v naší sekularizované kultuře, která zapomíná na Boha a pěstuje marnou soběstačnost člověka. (...)

V tomto Roce eucharistie ať křesťané usilují o to, aby s větší silou svědčili o Boží přítomnosti ve světě. Nemějme strach mluvit o Bohu a hrdě nést znamení víry. „Kultura eucharistie“ podporuje kulturu dialogu, který v ní nachází sílu a výživu. Je mylné domnívat se, že by veřejné odvolání na víru mohlo ohrožovat spravedlivou autonomii státu a občanských institucí nebo dokonce že by mohlo podněcovat k postojům netolerance. Jestliže v dějinách nechyběly omyly v této oblasti také u věřících, jak jsem uznal u příležitosti Jubilea, není možné to přičítat „křesťanským kořenům“, ale nedůslednosti křesťanů v porovnání s jejich kořeny. Kdo se naučí děkovat jako ukřižovaný Kristus, bude možná mučedníkem, ale nikdy nebude katem.

Cesta solidarity

27. (...) Každá mše svatá, i když je sloužena ve skrytu a v zapadlém koutu země, nese stále rys univerzality. (...) Trýznivý obraz našeho světa, který začal nové tisíciletí příznakem terorismu a tragédie války, víc než kdy jindy volá křesťany, aby žili eucharistií *jako velkou školou míru*. (...)

Ve službě posledním

28. Ještě na jeden bod bych chtěl upozornit, protože v něm se značnou měrou ověřuje pravost účasti na eucharistii slavené ve společenství: je to podnět, který ona dává ke *skutečnému úsilí v budování spravedlivější a bratrštější společnosti*. (...) „Kdo chce být první, ať je ze všech poslední a služebníkem všech.“ (Mk 9,35) Ne náhodou nenacházíme v Janově evangeliu vyprávění o ustanovení eucharistie, ale vyprávění o „mytí nohou“ (srov. Jan 13,1–20). (...) Svatý Pavel pak s jadrností zdůrazňuje, že nelze slavit eucharistii, v níž by nezářila láska dosvědčovaná konkrétním sdílením s nejhudšími (srov. 1 Kor 11,17–22.27–34).

Proč tedy neučinit tento Rok eucharistie obdobím,

v němž se diecézní a farní společenství budou zvláštním způsobem s bratrskou pracovitostí snažit vyjít vstříc některé z mnohých nouzí našeho světa? (...)

Závěr

29. (...) *Rok eucharistie* se rodí z úžasu, s nímž se církev staví před toto velké tajemství. Je to úžas, který nepřestane pronikat moji duši. (...) Cítím jako velkou milost dvacátého sedmého roku Petrova úřadu, který začínám, to, že mohu zcela zvláštním způsobem volat církve ke kontemplaci, chvále a adoraci této nevýslovné svátosti. (...)

Nežádám, aby se konaly mimořádné věci, ale aby všechny iniciativy nesly ráz hluboké niternosti. I kdyby ovoce tohoto roku bylo ve všech křesťanských společenstvích pouze oživení *slavení nedělní mše svaté* a vzrůst *eucharistické adorace* mimo mši, dosáhl by tento rok milosti významných výsledků. Vždyť je dobré mířit vysoko, nespokojovat se průměrností, protože víme, že můžeme stále počítat s Boží pomocí.

30. (...) Vy všichni, *věřící*, znovu objevte dar eucharistie jako světlo a sílu pro svůj každodenní život ve světě, ve výkonu svého zaměstnání a v nejrůznějších situacích. Objevte ho znovu především proto, abyste plně žili krásu a poslání *rodiny*.

Konečně mnoho očekávám od vás, *mladí*, a znovu vás zvu na setkání *Světového dne mládeže v Kolíně nad Rýnem*. Zvolené téma – „*Přišli jsme se mu poklonit*“ (Mt 2,2) – vám zvláštním způsobem nabízí správný postoj k prožití tohoto eucharistického roku. K setkání s Ježíšem skrytým pod eucharistickými způsoby si neste všechno nadšení svého věku, své naděje a své schopnosti milovat.

31. Před našima očima stojí příklady svatých, kteří v eucharistii našli pokrm pro svoji cestu dokonalosti. Kolikrát prolévali slzy dojetí při zakoušení tak velkého tajemství a prožívali nevýslovné hodiny „svatební“ radosti před Svátostí oltářní. Kéž nám pomáhá především Panna Maria, která celým svým životem ztělesnila logiku eucharistie. „Církev, která hledí na Marii jako na svůj vzor, je povolána napodobovat ji také v jejím vztahu k tomuto přesvatému tajemství.“ Eucharistický chléb, který přijímáme, je neposkvřené tělo Syna: „*Ave verum corpus natum de Maria Virgine*.“ (Buď pozdraveno, pravé tělo, narozené z Panny Marie.) V tomto roce milosti, podpořeném Pannou Marií, kéž církev najde nový rozmach pro své poslání a stále více poznává v eucharistii pramen a vrchol celého svého života.

*Ve Vatikánu 7. října 2004,
památka Panny Marie Růžencové
Jan Pavel II.*

³ Srov. JAN PAVEL II. *Homilie o slavnosti Těla a krve Páně* (10. června 2004), 1. In: *L'Osservatore Romano*, 11.–12. června 2004, s. 6.

⁴ JAN PAVEL II. Encyklika o eucharistii a jejím vztahu k církvi *Ecclesia de Eucharistia*, 53. Praha: Karmelitánské nakladatelství, 2003

DUCHOVNÍ HUDBA

OBČASNÍK PRO DUCHOVNÍ HUDBU Č. 25

KAPITOLY Z HISTORIE CHRÁMOVÉ HUDBY 4. ČÁST - VARHANY A VARHANNÍ HRA (7)

Předchozí část našeho pojednání o varhanách byla věnována píšťálám a jejich, řekněme fyzikálním vlastnostem – materiál, tvar, délka a šířka. Hudební vlastnosti jsou pak výška, síla a barva tónu. Podle nich jsou píšťály sdružovány do registrů (rejstříků), kdy v rámci jedné tónové řady (rozsahu kláves) jsou osazeny píšťaly jedné síly a barvy. Rejstříky příbuzného tónového charakteru tvoří ve varhanách - principálový sbor, flétnový sbor, jazykový sbor a sólový či smyčcový sbor. Pro názornost si uveďme alespoň několik nejběžnějších registrů:

1. z principálového sboru – Principal 16', 8', 4' nebo 2' (čísla za názvem označují stopovou délku), další – Oktáva, Mixtura, Oktávbas.
2. z flétnového sboru – Flétna (dutá, příčná, špičatá, trubicová aj.), Kryt, Noční roh, Kvintadena.
3. z jazykového sboru – Hoboj, Klarinet, Pozoun, Trompeta, Bombarda.
4. ze sólového a smyčcového sboru – Aeolina, Dolce, Gamba, Vox coelestis, Viola da gamba.

Kromě registrů obsahujících jednu řadu píšťal najdeme ve varhanách ještě jiné, mající dvě, tři i více řad píšťal znějících současně (např. mixtura).

Toto je pouze zlomek z velkého množství registrů rozmanitých vlastností, užívaných v různých stylových obdobích vývoje varhan. Celkové osazení varhan jednotlivými registry se nazývá dispozice a z jejího sestavení se můžeme dozvědět hodně o historickém původu nástroje, o přestavbách a často i o nevhodných zásazích do cenného nástroje. Dispozice vyjadřuje vybavení varhan rejstříky, ale ne vždy prozradí varhaníkovi vše o zvuko-

vých vlastnostech nástroje. Jednotlivé registry stejného názvu se totiž mohou na různých nástrojích velmi lišit. Je to tím, že hlavní korunou výstavby varhan je ladění a intonace píšťal. Zde přichází ke slovu varhanář-intonér, který díky své zkušenosti a uměleckému citu pro zvuk dá každým varhanám osobitý zvuk.

Mimo znějících registrů (někdy se říká též hlasů) můžeme na hracím stole najít ještě rejstříky, mající pomocnou funkci. Jsou tu různé vypínače, kolektivy (spínají trvale nastavené sbory registrů), ale především spojky a tzv. volné kombinace. Spojky mají za úkol propojit manuály mezi sebou nebo s pedálem a tím změnit barvu a sílu zvuku. Volné kombinace umožňují varhaníkovi volit registraci, kterou si sám předem nastavil. V dnešní době elektroniky a digitalizace se i na tomto poli uplatňují nejrůznější vymoženosti včetně připojení Midi nebo k PC. Zvyšují komfort obsluhy varhan a i když často nemají přímý vliv na zvuk, pomáhají varhaníkovi v interpretaci náročných skladeb. Protože jsou však varhany především nástroj chrámový, slouží krásou a velebností svého zvuku hlavně při liturgii k oslavě Boha.

Závěrem cituji o varhanách z Instrukce o posvátné hudbě v liturgii Musicam Sacram:

„Píšťalové varhany ať jsou v latinské církvi ve veliké úctě, jakožto tradiční nástroj, jehož zvuk je podivuhodně schopen vystupňovat lesk církevních obřadů a mocně pozvednout srdce k Bohu a k nebi.“

Jiří Kuchválek
Regenschori

VELIKONOČNÍ KONCERT DUCHOVNÍ HUDBY S MORÁLNÍ ZÁŠTITOU ČESKÉ KOMISE PRO UNESCO

Vysokoškolský umělecký soubor Pardubice v kostele sv. Bartoloměje uvede 30. března koncert duchovní hudby motivovaný velikonoce. V programu kromě sborových skladeb zazní také sólové i skupinové instrumentální vstupy členů Vysokoškolského uměleckého sboru (VUS), kteří jsou zároveň posluchači Konzervatoře Pardubice. Začátek koncertu je bezprostředně po mši svaté v 19 hodin. Vstupné je zcela dobrovolné a vybraná částka bude určena pro kostel sv. Bartoloměje.

Vysokoškolský umělecký soubor Pardubice si v tomto roce připomene 55. výročí svého založení. K této příležitosti obdržel morální záštitu České komise pro UNESCO.

V rámci konkurzu byl VUS Pardubice vybrán jako jediný ze střední a východní Evropy na Festival 500 do kanadského St. John's (3. - 7.7.2005;

www.festival500.com). Po tomto festivalu absolvuje další koncerty v Torontu určené především pro krajany žijící v Kanadě.

Po velikonočním koncertu připravuje VUS další čtyři koncerty určené pro pardubickou veřejnost. Ten nejbližší bude 11. května 2005, při kterém se představí v universitní Aule společně s pardubickou folkovou skupinou Pouta.

Lukáš Kúr
<http://vus.upce.cz>

KALENDÁŘ

PRAVIDELNÉ AKCE

Út	Mariánský večer	Kostel sv. Jana	18:30 hod.
	Adorace	Kostel sv. Jana	19 - 20 hod.
St	Cvičení maminek s dětmi	Salesiánské středisko	9:30 hod.
Čt	Společenství mládeže	Fara (sál)	19:00 hod.
	Společenství dospělých	Fara (malá klubovna)	20:00 hod.

DALŠÍ AKCE

St 20.3.	Květná neděle		
Po 21.3.	Přednáška Dr. Doležala	kostel sv. Jana	18:00 hod.
Čt 24.3.	Mše sv. v Domově důchodců	DD u Kostelíčka	15:00 hod.
	Zelený čtvrtek		
Pá 25.3.	Velký pátek		
So 26.3.	Bílá sobota		
Ne 27.3.	Zmrtvýchvstání Páně		
	Koncert - Pardubický dětský sbor	kostel sv. Bartoloměje	17:00 hod.
Po 28.3.	Mše sv. - biskup Dominik Duka	kostel sv. Bartoloměje	9:00 hod.
	Koncert - VUS	kostel sv. Bartoloměje	19:00 hod.
So 2.4.	Večeřadlo Panny Marie	kostel sv. Jana	po ranní mši
Čt 7.4.	Mše sv. v Domově důchodců	DD u Kostelíčka	15:00 hod.
St 13.4.	Seniorklub	fara	14:30 hod.
Čt 21.4.	Mše sv. v Domově důchodců	DD u Kostelíčka	15:00 hod.

Uzávěrka příštího čísla Farního zpravodaje bude 22. dubna, příští číslo vyjde 1. května 2005

BLAHOPŘEJEME

13. 4.1920 *
Mons. Karel Otčenášek
18. 4.1949 *
Mons. Josef Kajnek
26. 4.1943 *
Mons. Dominik Duka

PRO POBAVENÍ

J

Ptá se Kudlanka nábožná Jetele: "
Hele Jetele, pověz, proč se nemodlíš?"
Jetele smutně zašeptá:

"Víš Kudlanko, já nechci být spasen."

JJ

V pondělí stojí sousedé u zahrádky a povídají si.
"Copak, že jste včera nebyl v kostele?"
"Nebyl. Včera jsem spal doma."

JJJ

OZNÁMENÍ

Ozdravné středisko charity
v **Chotěborkách**
už přijímá objednávky
na jarní a letní pobyty.

Zpravodaj

Pardubických farností sv. Bartoloměje a sv. Václava
Vydává farnost každé čtyři týdny v Pardubících

Farní zpravodaj - nápady, návrhy, reakce
Vladislav Brokeš, Kostelní 92, Pardubice 530 02
marijano@volny.cz , www.farnost-pardubice.cz